

S.G. KLYAŞTORNIY'İN HAYATI VE İLMÎ ÇALIŞMALARINA DAİR (1951-2003)

Klyaştorniy Sergey Gregoryeviç 04. 02. 1928 Gomel'de memur bir ailenin ferdi olarak dünyaya geldi. 1950 yılında Leningrad Devlet Üniversitesi Şarkiyat Fakültesini bitirdi. 24. 05. 1963 tarihinde Tarih ilimleri doktoru unvanını aldı. 06. 09. 1968 tarihinde ileri derecede ilim adamlığı unvanı aldı ve SSCB İlimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü Leningrad Şubesi ilim görevlisi oldu. 150'ye yakın ilmî çalışması yayınlandı. 1987 yılında Türk Dili Cemiyeti'nin şeref üyesi oldu. Moskova'da 1960 yılında yapılan XV. Uluslararası Şarkiyatçılar Kongresi'ne, 1964 yılında Moskova'da yapılan VII. Uluslararası Etnografya ve Antropoloji İlimleri Kongresi'ne, 1964'te Ulan-Batur'da yapılan IV. Uluslararası Moğol Tetkikleri Kongresi'ne katıldı. 1969'dan başlayarak her yıl devamlı olarak yapılan Çağdaş Moğol Tarihi-Kültürel Tetkikleri Heyeti başkanıdır¹.

4 Şubat 1988 tarihinde Leningrad Şarkiyat Cemiyeti'nin büyük oturumunda, SSCB İlimler Akademisi Şarkiyat Bölümü Leningrad Şubesi Türkoloji ve Moğol Bilimi Kürsüsü başkanı olan Klyaştorniy'in, doğumunun 60. yıl dönümünü ve ilmî-pedagojik faaliyetlerinin 30. yıl dönümünü kutlandı. Oturumun içinde bir toplantı düzenlenerek meslektaşları ve talebeleri ilmî bildiriler sundular. Yu. A. Petrosyan, T.İ. Sultanov, M.S. Fomkin'in sundukları bildiriler Türk halklarının etnik ve millî bilinç meseleleri ile alakalı idi. Bu meseleler için Türkoloji araştırmalarındaki güncel konular diyebiliriz.

Leningrad ve diğer birlik ülkelerini temsil eden ilmî heyetler kutlamalarında Sergey Grigoryeviç'in uzun süreli ve verimli araştırmaları ile şarkiyatçılığın gelişmesine mühim bir katkısı olan ünlü bir Sovyet Türkoloğu olduğunu belirttiler. S.G. Klyaştorniy geniş bir ilmî bakış açısına sahip, kabiliyetli bir tarihçi ve kaynak bilimcisi, kusursuz tarih yazıcısı ve tarih metinlerinin müfessiri olma hususiyetlerini kendinde toplamıştır. O, eski Türk devrinin bir çok kitâbelerini çözen, âsar-ı atıkların araştırmacı olarak da bilinir.

S.G. Klyaştorniy sadece yayınlanmış 170 çalışması olan ilmin yorulmayan hizmetçisi değil, aynı zamanda becerikli bir organizatördür de, öyle ki bilhassa bütün Türkologlar tarafından bilinen Leningrad'daki Sovyetler Birliği Türkoloji konferanslarını organize eden komitede S.G. Klyaştorniy de yer almaktadır.

Konuşmacılar bilhassa Sergey Grigoryeviç'in Sovyet ülkeleri için ilim kadrolarını hazırlamada büyük bir gayretler sarf ettiğini belirtmişlerdir. O, genç nesil Türkologların hocası ve danışmanı olarak hizmet vermiştir. Öğrencilerinin çoğu şu an ünlü tarih uzmanları oldular ve ülkelerinde Leningrad Sovyet Şarkiyat okulunu hakkıyla temsil etmekte.

Sergey Grigoryeviç'in ilme karşı sevgisi, kendine ve diğerlerine karşı yüksek talepleri olması, organize meselelerini üst düzeyde çözme kabiliyetine sahip olması, cesur ilmî inisiyatif ile gerçek ilim adamında olması gereken kendine has bütün hususiyetlere sahip olduğu belirtiliyordu².

¹ S.D. Miliband, *Biobibliografiçeskiy Slovar Oteçestvennih Vostokovedov*, c. II, Moskova, 1995, s. 560.

² M.S. Fomkin, "O 60-Letii S.G. Klyaştorniego", *Sovetskaya Turkologiya*, Nu.: 3, Bakü, 1988, s. 132-133. Bu bibliyografya bizzat Klyaştorniy tarafından lütfedilmiştir. Kendisine müteşekkirimiz.

**S.G. KLYAŞTORNIY'İN İLMÎ
ÇALIŞMALARININ LİSTESİ
(1951-2003)***

I. Monografiler:

A. Şahsî ve Ortak Monografiler:

1. "İstoriya Tsentralnoy Azii i Pamyatniki Runičeskogo Pisma." *SPb.*, 2003, 559 s. (32 p. l.). (Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet. Filologičeskij fakultet, *Seriya Aziatika*. Pri podderjke federalnoy programmi Kultura Rossii).
2. "Gosudarstvo i Narodı Yevraziyskih Stepey. Drevnost i Srednevekovye." *SPb.*, 2000, 320 s. (20 p. l.) V soavtorstve s T. İ. Sultanovim. (Sankt-Peterburgskiy filial İstituta Vostokovedeniya RAN - *Peterburgskoye Vostokovedeniye*. Pri podderjke federalnoy tselevoy programmi "Gosudarstvennaya Podderjka İntegratsii Vıssego Obrazovaniya i Fundamentalnoy Nauki na 1997-2000 gg."). Monografiya udostoena premii Sankt-Peterburgskogo Gos. Universiteta, Za Nauçniye Trudi (2002). Razdel S. G. Klyaştorного - ss. 5-164. (10 p. l.).
3. "Stepniye İmperii Evrazii." *SPb.* 1994, 165 s. (10,5 p. l.). V soavtorstve s D.G. Savinovim (Programma "Narodı Rossii. Vozrojdeniye i Razvitiye". Seriya "Tyurkskiye Narodı Rossii". Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet - "Farn"). Razdel S.G. Klyaştorного "Drevnetyurkskiye Plemennie Soyuzi i Gosudarstva Velikoy Stepi" - s. 8-91 (5 p. l.).
4. *Kazahstan. Letopis Tryoh Tısaçeletiy.* Alma-Ata. İzdatelstvo "Prosveşçeniye", 1992, 375 s. (22 p. l.). V soavtorstve s T. İ. Sultanovim. Razdeli S.G. Klyaştorного - ss. 11-166 (10 p. l.).
5. *Vostoçnyy Turkestan Glazami Yevropeyskih Puteşestvennikov.* Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR, İzd-vo "Nauka", 1991, 183 s. (10 p. l.). V soavtorstve s A.A. Kolesnikovim, M. S. Bashanovim.
6. *Vostoçnyy Turkestan Glazami Russkih Puteşestvennikov* (vtoraya polovina XIX v.), Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR. İzd-vo "Nauka", 1988, 223 s. (14 p. l.). V soavtorstve s A. A. Kolesnikovim.
7. *Drevnetyurkskiye Runičeskiye Pamyatniki, Kak İstoçnik po İstorii Sredney Azii.* M., İzd-vo "Nauka", 1964, 215 s. (16 p. l.).
 - a) Pereizdaniye na kitayskom yazıke: Harbin, *Akademiya Obşçestvennih Nauk* - izd-vo "Prosveşçeniye", 1991 g., 316 s.
 - b) Pereizdaniye na uygurskom yazıke: Urumçi, *Narodnoe İzd-vo Sintszyana*, 2000, 381 s.

B. Ortak Monografilerdeki Bölümler:

8. *İstoriya Tatar s Drevneyşih Vremen*, t. I: *Narodı Stepnoy Evrazii v Drevnosti.* Kazan, Akademiya Nauk Tatarstana, İstitut İstorii - izd-vo "Ruhıyat", 2002, 551 s. (34,5 p. l.). Nauçniy redaktor I toma S. G. Klyaştorniy. Avtorskie razdeli S.G. Klyaştorного: ss. 12-16, 69-76, 93-105, 122-140, 181-184, 210-218, 218-267, 328-346, 347-353. Vsego - 10 p. l.).

* Bu yayın listesi bizzat Profesör. Dr. Klyaştorniy tarafından dergimiz için hazırlanmıştır. Bunun için kendisine müteşekkirimiz. (Yayın Komisyonu).

9. *İstoriya Kazahstana i Tsentralnoy Azii*. Almatı, izd-vo "Znaniye", 200, 612 s. (38 p. l.). Avtorskie razdeli S. G. Klyastornogo: ss. 7-45, 46-73, 74-158. Vsego - 3 p. l.
10. *History of the Turkic Peoples*. Ed. by H. R. Roemer. Berlin, 2000, 455 c. (Philologie et Historiae Turcicae Fundamenta, t. I). Avtorskiy razdel S.G. Klyastornogo: *Les points litigieux dans l'histoire des Turcs anciens (Diskussionne problemi istorii drevnih tyurkov)*, s. 146-176. Vsego - 3 p. l.
11. *History of Civilization of Central Asia*, vol. III, UNESCO Publishing, 1996. 570 c. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: ch. 14, pt. 2, *The Second Türk Empire* s. 335-347. Vsego - 1 p. l.
12. *Istočnikovedeniye Kirgıztana* (s drevnosti do XIX v.). Bişkek, Natsionalnaya Akademiya Nauk Kirgızskey Respubliki - izd-vo "Nauka", 1996, 507 s. (27 p. l.). Avtorskiy razdel S.G. Klyastornogo: razd. II, gl. 1 (*Pamyatniki Drevnetyurkskoy Pismennosti*) ss. 64-112. Vsego - 3 p. l.
13. *İstoriya Vostoka*. T. II. *Vostok v Sredniye Veka*. M. İnstitut Vostokovedeniya RAN - izd-vo "Vostochnaya literatura", 1995, 716 s. Avtorskie razdeli S. G. Klyastornogo: ss. 60-67 (*Perviy Tyurkskiy Kaganat*), ss. 151-155 (*Vtoroy Tyurkskiy Kaganat*), ss. 155-157 (*Uygurskiy Kaganat*). Vsego - 1,5 p. l.
14. *Vostochniy Turkestan v Drevnosti i Rannem Srednevekovye. Etnos, Yazıki, Religiya*. M., Glavnaya redaktsiya vostochnoy literaturı izd-va "Nauka", 1992, 687 s. Avtorskie razdeli S.G. Klyastornogo: gl. 4; 10, ss. 326-369. Vsego - 4 p. l.
15. *Kratkaya İstoriya Uygurov*. Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR. - izd-vo "Nauka", 1991, 255 s. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: gl. 3, §§ 2, 3, ss. 85-129. Vsego - 2 p. l.
16. *İstoriya Drevnego Mira*. T. III. *Upadok Drevnih Obşchestv*. İzdaniye 3-e, ispravlennoye i dopolnennoye. Pod red. İ. M. Dyakonova, V.D. Neronovoy, İ. S. Svetsitskoy, M., Glavnaya redaktsiya vostochnoy literaturı izd-va "Nauka", 1989, 407 s. Avtorskiy razdel S. G. Klyastornogo: gl. 14 (*Gunnskaya Derjava na Vostoke*), ss. 243-252. Vsego - 1 p. l.
17. *İstoriya Kazahskoy SSR*. T. II. Alma-Ata, Akademiya Nauk Kazahskoy SSR, 1979, 425 s. Avtorskiye razdeli S. G. Klyastornogo: razd. 1, gl. 4 (ss. 101-108), razd. 2, gl. 2 (ss. 230-238). Vsego - 1 p. l.

II. Makaleler:

18. "Rossiya i Tyurkskiye Narodi: Yevraziyskiy Aspekt", *Tyurkologicheskiy Sbornik* 2002. *Rossiya i Tyurkskiy Mir*. M., Sankt-Peterburgskiy filial İnstituta Vostokovedeniya RAN - izd. firma Vostochnaya Literatura. RAN, 2003. S. 5-26.
19. "Aziatskiy Aspekt Ranney İstorii Hazar", Sb. *Velikiy Voljskiy Put*. Materialı Mejdunarodnoy Naučno-Praktičeskoy Konferentsii, Ç. II, Kazan, 2003. S. 85-95.
20. "Kipçaki, Komani, Polovtsı", Sb. *Deşt-i Kipçak i Zolotaya Orda v Stanovlenii Kulturi Yevraziyskih Narodov*. Materialı Mejdunarodnoy Naučno-Praktičeskoy Konferentsii 10-11 aprelya 2003", M., Moskovskiy Gos. Universitet, İnstitut stran Azii i Afriki, 2003, s. 9-15.
21. "Drevnekirgızskaya Pismennost i Epos "Manas", Sb. *Sankt-Peterburg - Kirgızstan: Orbitu Vzaimodeystviya*. Materialı Mejdunarodnoy Naučno-Praktičeskoy Konferentsii 27-27 maya 2003 g. Bişkek, izd-vo "Nauka", 2003. S. 84-87.

22. "Osmisleniye Oteçestvennoy İstorii", *Dialog Tsivilizatsiy*, vıp. II, Bişkek, izd-vo "Nauka", 2003, s. 20-22.
23. *Osnovniye Etapı Politogeneza u Drevnih Koçevnikov Tsentralnoy Azii, Problemi Politogeneza Kırgızskoy Gosudarstvennosti. Dokumenti, İssledovaniya, Materialı*, Bişkek, Natsionalnaya Akademiya Nauk Respubliki Kırgıstan. İzd-vo "Nauka", 2003. s. 115-125.
24. "K Datirovke Yeniseyskih Runičeskih Pamyatnikov", Sb. *Problemi Politogeneza Kırgızskoy Gosudarstvennosti. Dokumenti, İssledovaniya, Materialı*, Bişkek, NAN RK, İzd-vo "Nauka", 2003. s. 126-133.
25. "D. A. Klements i Otkritiye Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti", *Remota Relata. Essays on the History of Oriental Studies*, Helsinki, 2003. C. 117-125.
26. "Tyurkskiye Runičeskiye Epitafii iz Çuyskoy Stepi (Yugo-vostoçniy Altay)", Sb. *İstoriya i Kultura Vostoka Azii*, t. II. Novosibirsk, SO RAN, İzd-vo "Nauka", 2002. S. 78-82 (v soavtorstve s G. V. Kubarevim).
27. "The Notion of Time And Space in Ancient Turkish İnscriptions", Sb. *Splitter aus Gegend von Turfan*, Berlin, 2002. s. 103-109.
28. "Ancient Turk inscriptions of Tien-Shan", *Silk Road Art & Archaeology*, vol. 8, Kamakura, Japan, 2002. s. 197-206.
29. "Manichaean text T II D and İRQ Bitig XIX", *Manuscripta Orientalia. International Journal for Oriental Manuscript Research*, St.Peterburg, vol. 8, 2002, № 3. s. 64-66.
30. "Les Étapes Initiales Dans L'histoire Des Turcs", *Silk Road Studies*, t. Brepolis, Belgium, 2002. s. 121-126.
31. "New Discoveries of Old Turkic Runic İnscriptions", *Journal of Silk Road Studies*, Tokyo, 2002, № 3. C. 51-56 (Na Yaponskom Yazıke S Angliyskim Rezyume).
32. "Drevnetyurkskiye Runičeskie Nadpisi na Tsentralnom Tyan - Şane", Sb. *Ak-Beşim*, SPb., Gos. Ermitaj, 2002. s. 134-141.
33. "Rossiya i Tsentralnoaziatskiy Mir", *Byulleten Obşçestva Vostokovedov*, RAN, M., vıp. 6, 2002. s. 64-66.
34. "Les Samanides Et Les Karakhanides: Une Étape Initiale De La Géopolitique Imperiale," *Cahiers d'Asie Centrale*, № 9, Aix-en-Pravence, 2001. s. 35-40.
35. "Genealogy of Turanians and Primary Relations Between Turks and Iranians", *The Iranian World and Turan - International Seminar, 13-14. 02. 2001*, Tehran, 2001. s. 6-8.
36. "Vsadniki Koçkorskoj Dolini", Sb. *Evraziya Skvoz Veka*, SPb, Sankt-Peterburgskiy Gos. Universitet - İİMK RAN, 2001. s. 213-215.
37. "Noviye Otkritiya Drevnetyurkskih Runičeskih Nadpisey na Tsentralnom Tyan-Şane", *Arheologičeskiy Vestnik*, SPb., İİMK RAN, "Nauka", 2001. s. 203-206.
38. "Mejkulturnıy Dialog na Velikom Voljskom Puti: İstoriçeskiy Aspekt", Sb. *Velikiy Voljskiy Put. Materialı Kruglogo Stola i Mejdunarodnogo Nauçnogo Seminara, 28-29.08.2000*, Kazan, 2001. s. 56-60.
39. "Predstavleniye o Vremeni i Prostranstve v Drevnetyurkskih Pamyatnikah", Sb. *Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya: Pamyatniki Pismennosti*, Almatı, İzd-vo "Nauka", Evraziyskiy Gos. Universitet, 2001. s. 27-34.

40. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Epos", Sb. *Aktualnie Problemi İstorii Drevnih Kirgizov*. Bişkek, izd-vo "Nauka", 2001. s. 18-23.
41. "Narod Asparuha, Gunni Kavkaza i Drevnetyurkskiy Olimp", *Drevneyşiye Gosudarstva Vostoçnoy Yevropi*, 1998. Pamyati Çlena-Korrespondenta RAN A. A. Novoseltseva., M. "Nauka", 2000. s. 120-125.
42. "Bronzoviye Statuetki iz Bayan Hongora (Mongoliya)", *Vestnik Sibirskoy Assotsiatsii İssledovateley Pervobitnogo İskusstva*, vip. 2, Kemerovo, Kemerovskiy Gos. Universitet, 2000. s. 8-11. V soavtorstve s D. G. Savinovim.
43. "O Vremeni Osnovaniya Kazani", Sb. *Srednevekovaya Kazan: Vozniknovenie i Razvitie. Materiali Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 1-3.07. 1999*, Kazan, 2000. s. 68-71.
44. "Rodoslovnaya Seldjukov", Sb. *Vostok. İstoriya i Kultura*, SPb., "Nauka", 2000. s. 80-82.
45. "Formirovaniye Fonda Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti v Sankt-Peterburgskom Filiale İstituta Vostokovedeniya RAN", Sb. *Arhivne Materiali o Mongolskih i Tyurkskih Narodah v Akademicheskih Sobraniyah Rossii*, SPb., *Peterburgskoye Vostokovedeniye*, 2000. s. 46-52.
46. "Tsentralnoaziatskiy Komponent v Etnogeneze Turkmenskogo Naroda", Sb. *Kulturnoye Naslediye Turkmenistana: Glubinniye İstoki i Sovremenniye Perspektivi*, Aşhabad-Sankt-Peterburg, 2000. S. 40-42.
47. "Obraz Kagana v Orhonskih Pamyatnikah", *Studia in Honorem S. Stachowski Dicata Folia Orientalia*, vol. 36, Krakow, 2000. s. 171-174.
48. "Manichaeen Monasteries in the Land of Arghu", *Studia Manichaica. IV. Internationaler Kongress zum Manichäismus, Berlin, 14-18. Juli 1997*, Berlin, Akademie Verlag, 2000. s. 374-379.
49. "Al-Birüni's Version of an Old Turkic Geneological Legend", *Turkic Languages*, vol. 2, pt. 2. Wiesbaden, 1999. s. 247-252.
50. "The Royal Clan of The Turks And The Problem of its Designation", Sb. *Post-Soviet Central Asia*, Tauris. Academic Studies, London-New York-Leiden, 1999. s. 366-369.
51. "Runičeskie Pamyatniki Talasa: Problemi Topografii i Datirovki", SPb., *İİMK RAN*, 1999. s. 30-34.
52. "Drevnetyurkskiy Panteon v Kontinuumе Tsivilizatsiy Voljskoy Stepi", *Materiali Nauçnoy Konferentsii Vostoçnogo Fakulteta, Posvyaşçenniye 275-letiyu Sankt-Peterburgskogo Universiteta, 8-9.04. 1999*, SPb, SPb Gos. Universitet, 1999. s. 154-156.
53. "İsmail Samani i Koçevniki", Sb. *1100-letie Obrazovaniya Gosudarstva Samanidov. Materiali Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 28-29.04. 1999*, SPb, Mejparlamentskaya Assambleya SNG, 1999. s. 82-88.
54. "Pazarakskaya Uzda: K Predistorii Hunno-Yueçjiyskih Voyn", Sb. "Drevniye Kulturi Tsentralnoy Azii", SPb, "Nauka", 1998. S. 169-177. V soavtorstve s D.G. Savinovim.
55. "Kto Bili Polovtsi", *Altaica*, vip. II, M., İstitut Vostokovedeniya RAN, 1998. s. 88-91.
56. "İmperskiy Fon Drevnetyurkskoy Tsivilizatsii", *Oteçestvennaya İstoriya*, Almatı, vip.1, 1998. s. 40-53.

57. "The Oguz's of the Central Asia and Guz's of the Aral region", *International Journal of Central Asian Studies*, Seoul, vol. 2; 1999. 1-4.
58. "Aus der Alttürkischen Onomastic", Sb. *Turkologie Heute: Tradition und Perspektive*, Wiesbaden, 1998. s. 171-174.
59. "About one Khazar Title in İbn Fadlan", *Manuscripta Orientalia*, SPb., vol. 3, 1997, № 3. s. 22-23.
60. "The Polovcian Problem (I): The Central Asian Aspect", *Historical and Linguistic Interaction between Inner Asia and Europe. Proceedings of the 39-th Permanent International Conference*, Szeged, 1977. s. 151-153.
61. "Gosudar Kitaya" v Bugutskoy Nadpisi", *Altaica*, vol. 1, M., Institut Vostokovedeniya RAN, 1997. s. 64-67.
62. "İz Drevnetyurkskoy Onomastiki", *Uçenyje Zapiski SPb GU*, t. 430, *Seriya Vostokovedeniye*, vip. 35, SPb., 1997. S. 160-163.
63. "Rossiya i Kazahstan: Geopolitiçeskiye Perspektivi i Tsivilizatsionnyy Vibor", *Evolyutsiya Gosudarstvennosti Kazahstana. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii. 3-5 aprelya 1996 g.* Almatı, 1996. s. 315-318.
64. "Formirovaniye Drevnetyurkskoy Gosudarstvennosti: ot Plemennogo Soyuzı do Pervogo Tyurkskogo Kaganata", *Evolyutsiya Gosudarstvennosti Kazahstana. Materialı Mejdunarodnoy Nauçnoy Konferentsii 3-5 aprelya 1996 g.* Almatı, 1996. s. 12-15.
65. "The Problem of Early Turkic-Iranian Contacts", *Acta Orientalia Hungarica*, t. 47, 1995, pt. 3. s. 445-447.
66. "Drevneyşıye Etapı Tyurkskogo Etnogeneza", Sb. *Kırgızı: Etnogenetiçeskiye i Etnokulturnıye Protsessi v Drevney Tsentralnoy Azii*, Bışkek, 1995. s. 46-48.
67. "Runiçeskiye Pamyatniki Talasskoy Dolini", Sb. *İz istorii i Arheologii Drevnego Tyan -Şanya*, Bışkek, "Nauka", 1995. s. 154-160.
68. "Rossiya i Tyurkskie Narodı Evrazii", Sb. *Tsivilizatsiya i Kultura*, vip. 2, M.B "Nauka", 1995. s. 184-202.
69. "The Turkic Runic Script: İs The Hypothesis of its İndigenous Origin no More Viable?", *Rocznik Orientalistyczny*, t. XLIX, pt. 2, Warszawa, 1992. s. 81-90. (v soavtorstve s V. G. Guzevim).
70. "Runik Abidelerde Kıpçaklar", *Türk Dünyası Araştırmaları*, t. 39, № 3, Ankara, 1994. s. 31-41.
71. "Mongolie", *Le Dossiers d'Archeologie*, t. 194, Paris, 1994. s. 51-53.
72. "Paläographische Prototypen der Alttürkischen Runenschrift", *Dritte Deutsche Turkologenkonzferenz. Turkologische Forschung-Tradition und Perspektive, 4-7. Ortober 1994*, Leipzig. s. 11-12.
73. "Orhon Anıtlarında Türklerin Krallık Soyunun Adı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, Ankara, 1994. s. 137-139.
74. "Oguzı Tsentralnoy Azii ta Guzi. Priarallya", *Shidnii Svit*, Kiiv, 1994, № 2. s. 66-67.
75. "Pamyatniki Pismennosti iz Teke-Turu", *Gumanitarnie Nauki v Sibiri*, Novosibirsk, 1994, № 1. s. 74-75.
76. "Etnonim Bukarak v Drevnetyurkskom Pamyatnike i Problema Sogdiyskoy Diasporı v Tsentralnoy Azii", *Materialı Mejdunarodnogo Simpoziuma Buhara i Mirovaya Kultura*, Buhara, 1994. s. 56-59.

77. "Gosudarstva Tatar v Tsentralnoy Azii", *Mongolica. K 750-letiyu "Sokrovennogo Skazaniya"*, M., "Nauka", 1993. s. 139-147.
78. "Problema Proishojdeniya Drevnetyurkskoy Runiki v Svete Obşçey Teorii Pisma", *Vestnik Sankt-Peterburgskogo Gos. Universiteta*, seriya 2, vip. 4, SPb., 1993. s. 57-62. V soavtorstve s V.G. Guzevim.
79. "Tyurkoyaziçniye Narodu Rossii: Etničeskie Traditsii i Sovremennost", Sb. *Rossiya i Vostok - Problemy Vzaimodeystviya*, vip. 1, M., 1993. s. 124-124.
80. "Runičeskiye Graffiti iz Rannesrednevekovogo Koçevniçeskogo Pogrebeniya v Doline r. Sal", Sb. *Onomastika i Epigrafika Srednevekovoy Vostoçnoy Evropı i Vizantii*, M., İnstitut vseobşçey istorii RAN. 1993. s. 151-163. V soavtorstve s L. S. Ilyukovim.
81. "Novaya İnterpretatsiya Sujinskoy Nadpisi", *Bartoldovskie Çteniya. 1993*, vit. H, M., "Nauka", 1993. s. 55-56.
82. "Noviye Otkritiya Runičeskikh Pamyatnikov i ih Znaçenie Dlya Ranney İstorii Priaralskikh Oguzov", Sb. *Merv v Drevney i Srednevekovoy İstorii Vostoka*, vip. 4, Mari, 1993. s. 22-25.
83. "Formirovaniye İmperskikh Kultur v Gosudarstvah, Sozdannıh Koçevnikami Evrazii", Sb. *İz istorii Zolotoy Ordi*, Kazan, 1993. s. 33-44. V soavtorstve s D. D. Vasil'evim, M. V. Gorelikom.
84. "Runičeskaya Nadpis s Pravoberejnogo Tsimlyanskogo Gorodişça", *Kratkiye Soobşçeniya İnstituta Arheologii*, vip. 210, M., 1993. s. 91-93. V soavtorstve s V. S. Flërovim.
85. "The Runic İnscription On a Golden Bracteat From Mongolia", *Türk Dilleri Araştırmaları*, c. 3, Ankara, 1993. s. 129-131.
86. "Ancient Turkic Ethnical And Political Unions And Their Role in The Turkic Ethnogenesis", Sb. *Altai Religions. Beliefs and Practics*, Budapest, 1992. s. 193-196.
87. "Epische Sujets in den Alttürkischen Runendenkmälern", *Fragen der Mongolischen Heldendichtung*, Teil V, Bonn, 1992. s. 15-34 ("Asiatische Forschungen", Bd. 120).
88. "Das Reich der Tataren in der Zeit vor Çinggis Khan", *CAJ*, vol. 36, 1992, № 1-2. s. 72-83.
89. "Bugut'taki Sogtça Kitabeye Yeni Bir Bakış", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı. Belleten* 1987. Ankara, 1992. s. 201-241. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
90. "Drevnetyurkskiy Panteon v Kontinuume Tsivilizatsiy Velikoy Stepi", Sb. *Stepi Vostoçnoy Evropı vo Vzaimodeystvii Vostoka i Zapada. Mejdunarodniy Nauçniy Seminar*, Donetsk, 1997. s. 25-28.
91. "Vostoçniy Turkestan i Kagamı Ordubalıka", Sb. *Tyurkskiye i Mongolskiye Pismennıye Pamyatniki. Tekstologičeskie i Kulturovedçeskie Aspekti İssledovaniya*. M., "Nauka", 1972. s. 32-35.
92. "Epiçeskiye Syujeti v Drevnetyurkskikh Runičeskikh Pamyatnikah", j. *Vostok*, RAN, vip. 5, M., 1992. S. 5-17.
93. "O Samonazvanii Hakasov", j. *Etnografiçeskoye Obozreniye*, RAN, M, 1992, vip. 2. s. 59-61.
94. "Kontseptsiya "treh mirov" v Sibirskom Şamanizme (Problemy Genezisa)", Sb. *Şamanizm kak Religiya. Genezis, Rekonstruktsiya, Traditsii*, Yakutsk, 1992. s. 12-14.

95. "Runičeskiye Graffiti iz Priazovya", Sb. *Varia Euroasiatica. Festschrift für Prof. A. Rona-Tas*, Szeged, 1991. s. 111-116.
96. "Political Background of the Old Turkic Religion", Sb. *4-th European Seminar on Central Asian Studies. Bamberg, October 8-12*, Bamberg, 1991. s. 24-25.
97. "Sudjinskaya Nadpis - Unikalny Pamyatnik Epohi "Kırğızskogo Velikoderjaviya", Sb. *İstočniki po Srednevekovoy İstorii Kırğızstana i Sopredelnih Oblastey Sredney Azii i Tsentralnoy Azii*, Bişkek, 1991. s. 57-60.
98. "Runičeskaya Nadpis iz Karbana", *İzvestiya SO ANSSSR, İstoriya, Filosofiya i Filologiya*, Novosibirsk, 1991, № 1. s. 61-67. V Soavtorstve s E. P. Matoçkinim.
99. "Drevnetyurkskaya Kultura v Drevneyşih Tyurkskih Tekstah", Sb. *Malovskie Çteniya*, Alma-Ata, "Nauka", 1990. s. 18-24.
100. "Sogdiytsı v Tsentralnoy Azii", Sb. *Formirovanie i Razvitie Trass Velikogo Şelkovogo Puti v Tsentralnoy Azii*, Taşkent, "Nauka", 1990. s. 8-13.
101. "Novoye Otkritie Tyurkskih Epigrafiçeskih Pamyatnikov v Mongolii", Sb. *Bartoldovskie Çteniya*, vip. IX, M., "Nauka", 1990. s. 82-83.
102. "Drevnetyurkskiye Etnopolitiçeskie Obyedineniya i ih Rol v Etnogeneze Sredney Azii i Kazahstana", Sb. *Problemi Etnogeneza i Etniçeskoj İstorii Narodov Sredney Azii i Kazahstana*, vip. 1, M., "Nauka", 1990. s. 98-104. V soavtorstve s D. G. Savinovim.
103. "An Improved Edition of The Arkhanen İnscription", *Rocznik Orientalistyczny*, t. XLVII, Warszawa, 1990, pt. 1. s. 64-68. V soavtorstve s E. Tryarskim.
104. "Orhon Yazıtlarında Türk Kağan Boylarının Adı", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Belleten*, Ankara, 1990. s. 137-140.
105. "East Turkestan and The Kaghans of Ordubalıq", *AOH*, t. XLII, pt. 2. s. 277-280.
106. "The Date of The Ancient İnscriptions of Semirechie", Sb. *Altaica Osloensia, Proceedings from 32-nd meeting of the PIAC*, Oslo, 1990. s. 219-221.
107. "Ob Odnou Runičeskoj Nadpisi s Gorodişça Altın Asar (Vostoçnoe Priaralye)", *Etniçeskaya İstoriya i Traditsionnaya Kultura Narodov Sredney Azii i Kazahstana*, Nukus, 1984. s. 87-97. V soavtorstve s L. M. Levinoy.
108. "Osnovniye Etapı Etnogeneza Kırğızskogo Naroda", Sb. *Tyurkologiya-88. Materialı i Soobşçeniya V-y Vsesoyuznoy Tyurkologiçeskoj Konferentsii*, Frunze, 1988. s. 42-45.
109. "Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya v Svete Drevneyşih Tyurkskih Tekstov", Sb. *Vzaimodeystviya i Vzaimovliyaniya Tsivilizatsiy i Kultur na Vostoke*, M., "Nauka", 1988. s. 166-167.
110. "Drevnetyurkskaya Kultura", *İnformatsionny Byulleten Mejdunarodnoy Assotsiatsii po İzuçeniyu Kultur Tsentralnoy Azii*, vip. 13, M., "Nauka", 1988. s. 1102-107.
111. "Die Kiptschaken auf den Runischen Denkmälern", *CAJ*, vol. 32, 1988, 1-2. s. 73-90.
112. "K Probleme Opredeleniya Janra Drevnetyurkskih Runičeskih Pamyatnikov", Sb. *Tyurkologiya-88. Materialı i Soobşçeniya V-y Vsesoyuznoy Tyurkologiçeskoj Konferentsii*, Frunze, 1988. s. 33-34.
113. "O Çokane Valihanove", *Çokan Valihanov i Sovremennost. Sbornik Materialov Vsesoyuznoy Nauçnoy Konferentsii*, Alma-Ata, 1988. s. 292-294.
114. "Devyataya Nadpis s Uyбата", *ST*, 1987, № 1. s. 33-36.

115. "Drevnetyurkskaya Tsivilizatsiya: Diahroničeskie Svyazi i Sinhroničeskiye Aspekti", *ST*, 1987, № 3. s. 58-62.
116. "Ancient Turlic Culture as Presented in Early Turkic Texts", Sb. *Central Asia. Tradition & Change* (Second European Seminar on Central Asian Studies. 7-10 April 1987), London, 1987. s. 34-36.
117. "Tyurko-Sogdiyskiye Svyazi", Sb. *Vzaimodeystviye Kočevih Kultur i Drevnih Tsivilizatsiy. Sovetsko-Frantsuzskiy Simpozium po Arheologii Tsentralnoy Azii i Sosednih Regionov*, Alma-Ata, 1987. s. 169-170.
118. "Drevnetyurkskiye Teksti Kak Istočnik Dlya İstorii Tyurkskoy Kulturi", Sb. *Bartoldovskiye Čteniya-1987*, vip. 8, M., 1987. s. 47-48.
119. "Drevnetyurkskaya Religiya - Problemy Rekonstruktsii i Genezisa", *İnformatsionnyy Byulleten Mejdunarodnoy Assotsiatsii po İzučeniyu Kultur Tsentralnoy Azii*, Spetsialnyy vipusk. M., 1987. s. 45-53.
120. "Nadpis Uygurskogo Bëgyu-Kagana v Severo-Zapadnoy Mongolii", Sb. *Tsentrálnaya Aziya. Novie Pamyatniki Pismennosti i İskusstva*, M., "Nauka", 1987. s. 19-37.
121. "Between the Danube and the Caucasus. A Runic İnscription on a Bull-Scull From the Volga Region", Sb. *A Collection of Papers Concerning Oriental Sources*, Budapest, 1987. s. 171-179. V soavtorstve s İ. Vaşari.
122. "Tes Abidesi", *Türk Kültürü Araştırmaları*, Ankara Üniversitesi, Ankara, 1986. s. 151-171.
123. "Kipcsak És Szir. A Kipcsakok Östörnyetéhez", Sb. *Keletkutatas Kiadja a Körösi Csoma Társaság*, Budapest, 1986. s. 22-32.
124. "Gosudar Kitaya" v Bugutskoy Nadpisi", *PP i PİKNV*, vip. HH, ç. 1, M., İzdatelstvo vostočnoy literaturı, 1986. s. 47-49.
125. "Formy Sotsialnoy Zaviçimosti v Gosudarstvah Kočevnikov Tsentralnoy Azii (konets I tis. do n. e.-I tis. n. e.)", Sb. *Rabstvo v Stranah Vostoka v Sredniye Veka*, M., "Nauka", 1986. s. 312-339.
126. "Osnovniye Çerti Sotsialnoy Kulturi Drevnetyurkskih Gosudarstv Tsentralnoy Azii (VI-X vv.)", Sb. *Klassı i Sosloviya v Dokapitalistiçeskih Obşçestvah Azii. Problemy Sotsialnoy Mobilnosti*, M., İn-t Vostokovedeniya AN SSSR - "Nauka", 1986. s. 217-228.
127. "Genetiçeskie Kornı Drevnetyurkskoy Kulturi", Sb. *İstoriko-Kulturnie Kontaktı Narodov Altayskoy Yazıkovoy Obşçnosti*, M., 1986, ç. 1 s. 37-39.
128. "Kipçaki v Runiçeskih Pamyatnikah", Sb. *Turcologica*. K 80-letiyu akademika A.N. Kononova", L., "Nauka", 1986. s. 153-164.
129. "Geknealogiya i Hronologiya Zapadno-Tyurkskih i Tyurgeşskih Kaganov. VI-VIII vekov", Sb. *İz İstorii Dorevolյutsionnogo Kirgizstana*, Frunze, "Nauka", 1986. s. 164-170.
130. "İtogi İzuçeniya İstoriiçeskogo Proşlogo Tyurkoyazıçılıh Narodov SSSR", *İzvestiya AN TSSR*, seriya obşçestvennih Nauk, vip. 37, Aşhabad, 1985. s. 3-8, V soavtorstve s S. G. Agadjanovim.
131. "Sotsialnaya Organizatsiya i Duhovnaya Kultura Drevnih Tyurkov", Sb. *Voprosı Sovetskoy Tyurkologii*, Aşhabad, 1985. s. 287-289.
132. "Sotsialnoye Soderjanie Terminov *qul küñ* v Drevnetyurkskih Runiçeskih Pamyatnikah", *PP i PİKNV*, vip. XVIII, 1985. s. 168-170.

133. "Rabı i Rabini v Drevnetyurkskoy Obşçine", Sb. *Drevnyie Kulturi Mongolii*, Novosibirsk, SO AN SSSR, 1985. s. 158-169.
134. "The Tes Inscription of the Uighur Böğü Qaghan", *AOH*, t. 39, 1985, fasc. 1. s. 137-156.
135. "Prabolgarskiy TANGRA i Drevnetyurkskiy Panteon", *Sbornik v Pamyat na prof. Stanço Vaklinov*, Sofiya, 1984. s. 18-22.
136. "Kagan, Begi i Narod v Pamyatnikah Tyurkskoy Runičeskoy Pismennosti", *Učeniye Zapiski Leningr. Gos. Universiteta*, t. 412, seriya vostokovedčeskih Nauk, vip. 25, L., 1984. s. 143-153.
137. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Metodika Otsenki Kulturnogo Kontinuum", *Bartoldovskiye Čteniya*, vip. 7, M., 1984. s. 42-44.
138. "Sovetsko-Mongolskaya Ekspeditsiya v 1982 g.", *AO*, 1982, M., 1984. s. 511-512.
139. "Noviye Epigrafičeskiye Rabotu v Mongolii (1969-1976)", Sb. *İstoriya i Kultura Tsentralnoy Azii*, M., "Nauka", 1983. s. 112-133.
140. "Naskalnaya Drevnetyurkskaya Epigrafika v Talasskom Ala-tao", *ST*, 1983, № 3. s. 79-83. V soavtorstve s Ç. O. Djumatulovim.
141. "Tesinskaya Stela. Predvaritelnaya Publikatsiya", *ST*, 1983, № 6. s. 76-90.
142. "The Terkhin Inscription", *AOH*, t. XXXVI, fasc. 1-3, 1983. s. 335-366.
143. "Osnovniye Napravleniya İstoriografičeskoy İnterpretatsii Drevnetyurkskih Pamyatnikov", Sb. *Po Sledam Pamyatnikov İstorii i Kulturi Kirgizstana*, Frunze, "Nauka", 1982. s. 125-132.
144. "Odinnadtsataya Runičeskaya Nadpis na Kamne-Valune iz Dolini Reki Talas", *ST*, 1982, № 3. s. 86-88. V soavtorstve s Ç. O. Djumatulovim.
145. "İmuşçestvennaya i Sotsialnaya Differentsiatsiya v Drevnetyurkskoy Obşçine", *PP i PİKNV*, vip. XVI, ç. I, M., 1982. s. 92-96.
146. "Sotsialno-Političeskaya Rol Velikih Religiy v Drevnetyurkskom Obşçestve", *Bartoldovskiye Čteniya 1982*, vip. 6, M., 1982. s. 26-28.
147. "İz Drevnetyurkskogo Panteona", *PP i PİKNV*, vip. XV, ç. I, M., 1981. s. 98-100.
148. "O Datirovke Runičeskih Pamyatnikov Talasa", *Bartoldovskiye Čteniya 1981*, vip. 5, M., 1981. s. 43-44.
149. "Drevniye İzvayaniya v Gobi", Sb. *İskusstvo i Kultura Tsentralnoy Azii* (Gosudarstvennyy muzey iskusstva narodov Vostoka), M., 1981. s. 48-50. V soavtorstve s E. İ. Lubo-Lesničenko.
150. "Panteon Severokavkazskih Gunnov i yego Svyazi s Mifologiyey Drevnih Tyurkov Tsentralnoy Azii", Sb. *Kulturniye Vzaimosvyazi Narodov Sredney Azii i Kavkaza*, M., Gos. Muzey iskusstva narodov Vostoka, 1981. s. 64-65.
151. "Etnografičeskiye Rabotu v Mongolii. 1980", *AO*, M., 1981. s. 487-488.
152. "Mifologičeskiye Syujeti v Drevnetyurkskih Pamyatnika", *Tyurkologičeskiy Sbornik 1977*, M., 1981. s. 117-138.
153. "Die Steinplatten vom Golden See", *Materialia Turcica*, Bd. 5, Bochum, 1981. s. 1-14.
154. "Sovremenniye Problemi İssledovaniya Pamyatnikov Drevnetyurkskoy Pismennosti", *Problemi Sovremennoy Tyurkologii. Materialı 2-oy Vsesoyuznoy Tyurkologičeskoy Konferentsii 27-29. IX. 1976*, Alma-ata, 1980. s. 318-324.

155. "Po Povedu Başkirkoy Nahodki", *ST*, 1980, № 2. s. 67-68.
156. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1979", *AO*, 1980. s. 486-487.
157. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii", *Arheologiyın Sudlal*, Ulaanbaatar, t. IX, 1980. s. 17-33.
158. "Terhinskaya Nadpis. Predvaritel'naya Publikatsiya", *ST*, 1980, № 3. s. 82-95.
159. "Drevnetyurkskaya Nadpis na Kamennom İzvayanii iz Çoyrena", *Stranı i Narodı Vostoka*, vıp. XXII, M., 1980. s. 90-102.
160. "Versiya Drevnetyurkskoy Genealogiçeskok Legendı u al-Biruni", Sb. *Srednevekoviy Vostok. İstoriya, Kultura, İstoçnikovedeniye*, M., "Nauka", 1980. s. 158-161.
161. "O Sobstvennosti na Zemlyu v Tyurkskom Kaganate", Sb. *Formı Feodalnoy Zemelnoy Sobstvennosti i Vladeniya na Blijnem i Srednem Vostok*, M., 1979.
162. "Otkritiye i İzuçeniye Drevnetyurkskih i Sogdiyskih Epigrafiçeskih Pamyatnikov Tsentralnoy Azii", Sb. *Arheologiya i Etnografiya Mongolii*, Novosibirsk, SO AN SSSR, 1979. s. 37-60. V soavtorstve s V. A. Livşitsem.
163. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1978", *AO*, M., 1979. s. 597-598.
164. "Hazarskaya Nadpis na Amfore s Gorodişça Mayaki", *Sovetskaya Arheologiya*, 1971, № 1. s. 270-275.
165. "Kontseptsiya "Tryoh Mirov" v Drevnetyurkskom Panteone", Sb. *Etnogenez i Etniçeskaya İstoriya Tyurkoyaziçnih Narodov Sibiri*, Omsk, 1979. s. 109-112.
166. "Drevnetyurkskaya Mifologiya. K Postanovke Problemi", *PP i PİKNV*, vıp. XIV, 1979. s. 91-96.
167. "Naskalnaya Runiçeskaya Nadpis v Kızılkumah", *Polevie İssledovaniya İstituta Etnografii*, M., 1978. s. 173-174.
168. "Epigrafiçeskie Raboti v Mongolii. 1978", *AO*, M., 1979. s. 575-576.
169. "Naskalniye Runiçeskiye Nadpisi Mongolii. 1. Tes, Gurvaljin-ula, Hangita-had, Hentey", *Tyurkologiçeskiy Sbornik*, 1975", M., 1978.
170. "Hram, İzvayaniye i Stela v Drevnetyurkskih Tekstah", *Tyurkologiçeskiy Sbornik*. 1974, M., 1978. s. 238-255.
171. "Drevnie Goroda Mongolii", Sb. *Drevnie Goroda. Materialı Vsesoyuznoy Konferentsii*, L., 1977. s. 64-65.
172. "Epigrafiçeskiye Raboti v Mongolii. 1976", *AO*, M., 1977. s. 588-589.
173. "Drevneyşiye Datirovaniye Pamyatniki Yeniseyskok Runiçeskok Pismennosti", Sb. *Yaziki i Toponimiya*, Tomsk, 1976. s. 156-157.
174. "Drevnetyurkskaya Pismennost i İstoriya Kulture Tsentralnoy Azii", Sb. *Etniçeskiye i İstoriko-Kulturniye Svyazi Tyurkskih Narodov SSSR*, Alma-Ata, 1976. s. 52-54.
175. "Runiçeskaya Epigrafika Yujnoy Sibiri. Naskalnie Nadpisi Tepseye i Turana", *ST*, 1976, № 1. s. 66-70.
176. "Epigrafiçeskiye İssledovaniya v Mongolii. 1975", *AO*, M., 1976. s. 580.
177. "Einige Probleme der Geschichte der Alttürkischen Kultur Zentralasiens", *Altorientalische Forschungen*, Bd. II, Berlin, 1975. s. 119-128.
178. "Steli Zolotogo Ozero", Sb. *Turcologica: K Semidesyatiletıyu Akademika A. N. Kononova*, L., 1976. s. 258-267.

179. "L'interprétation du mot Bediz Dans les Inscriptions Runiques", Sb. *Hungaro-Turcica Studies in honour of Julius Nemet*, Budapest, 1976. s. 51-54.
180. "O Genetiçeskih Kornyah Drevnetyurkskoy Kulturi", Sb. *Finno-Ugorskiye Narodi i Vostok*, Tartu, 1975. s. 36-38.
181. "Runiçeskiye Nadpisi Kurgana Arjan-2", Sb. *Pervobitnaya Arheologiya Sibiri*, L., 1975. s. 184-185.
182. "O Sobstvennosti na Zemlyu v Tyurkskom Kaganate", *Bartoldovskiye Çteniya*, vip. II, M., 1975. s. 20-22.
183. "Bronzovoe Zerkalo iz Vostoçnogo Turkestana s Runiçesкой Nadpisyu", *Soobşçeniya Gos. Ermitaja*, L., 1974. s. 45-48. V soavtorstve s E. N. Lubo-Lesniçenko.
184. "Hram, İzvayanie i Stela v Drevnetyurkskom Pogrebalnom Obryade. Svidetelstva Runiçeskih Tekstov", *PP i PİKNV*, vip. H, 1974. s. 67-71.
185. "V. V. Bartol'd i Nekotoriye Problemi Tyurkologii", *Bartoldovskiye Çteniya*, vip. I, M., 1974. s. 34-36.
186. "Epigrafiçeskiye İssledovaniya na Verhnem Enisee 1973", *AO*, 1974. s. 208.
187. "Epigrafiçeskiye Raboti Sayano-Tuvinskoy Ekspeditsii. 1972", *AO*, 1973. s. 218.
188. "Runiçeskaya Nadpis Yir-Sayır", *ST*, 1973, № 2. s. 104-109. V soavtorstve s D. D. Vasil'evim.
189. "Runiçeskiye Nadpisi Kanyona Eniseya", *Uçeniye Zapiski Tuvinskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta Yazıka, Literaturi i İstorii*, t. XVI, Kızıl, 1973. s. 228-231.
190. "Moneta s Runiçesкой Nadpisyu iz Mongolii", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*", M., 1973. s. 334-338.
191. "Runiçeskaya Nadpis na Zerkale iz Verhnego Priirtışya", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*, M., 1973. s. 306-315.
192. "Drevnetyurkskaya Pismennost i Kultura Narodov Tsentralnoy Azii", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1972*, M., 1973. s. 254-264.
193. "Rol Sogdiytsev v Ekonomiçesкой Jizni Tyurkskogo i Uygurskogo Kaganatov", *PP i PİKNV*, vip. IX, 1973. s. 19-22.
194. "Runiçeskiye Nadpisi Hemçikbooma", *PP i PİKNV*, vip. VIII, 1972. s. 27-29.
195. "Epoha Mahmuda Kaşgarskogo", *ST*, 1972, № 1. s. 18-23.
196. "V.V. Radlov i İstoriko-Etnografiçeskoye İzuçeniye Tyurkskih Narodov", *Tyurkologiçeskiy Sbornik. 1971*, M., 1972. s. 20-31. V soavtorstve s S. İ. Vaynşteynom.
197. "Une Inscription Inédite Turque Et Sogdienne: La Stèle De Sevrey (Gobi Méridionale)", *Journal Asiatique*, t. 259, 1972. s. 11-20. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
198. "The Sogdian Inscription of Bugut Revised", *AOH*, t. XXVI, 1972, fasc. 1. s. 63-102. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
199. "Runiçeskaya Nadpis iz Vostoçnoy Gobi", *Studia Turcica*, Budapest, 1971. s. 249-258/
200. "Sogdiyskaya Nadpis iz Buguta", *Strani i Narodi Vostoka*, t. H. M., 1971. s. 121-146. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.
201. "Sevreyskiy Kamen", *ST*, 1971, № 3. s. 106-112. V soavtorstve s V. A. Livşitsev.

202. "Runičeskaya Nadpis v Ulug-Hemskom Rayone", *Učeniye Zapiski Tuvinskogo Naučno-İssledovatel'skogo İnstitutu Yazıka, Literaturı i İstorii*, t. HV, 1971. s. 245-249. V soavtorstve s İ. Ü. Sambu.
203. "Timirsugskaya Runičeskaya Nadpis", *PP i PİKİNV*, vıp. VII, M., 1971. s. 19-21.
204. "Epoha "Kutadgu bilig", *ST*, 1970, № 4, s. 82-86.
205. "Ob İzüçenii Drevneuygurskih Pamyatnikov v SSSR", *İssledovaniya po Uygurskomu Yazıku*, t. 2, Alma-Ata, AN KazSSR, 1970. s. 54-57.
206. "İzüçeniye İstorii Tyurkskih Narodov v AN SSSR", *Tyurkologičeskiy Sbornik*. 1970, M., 1970. s. 148-162. V soavtorstve s V. A. Romodinim.
207. "Drevnetyurkskaya Runičeskaya Epigrafika: İtogi i Perspektivi İzüçeniya", *PP i PİKİNV*, vıp. VI, 1970. s. 83-85.
208. "Runičeskaya Nadpis na kamennom izvayanii iz Çoyrena", *PP i PİKİNV*, vıp. V, 1969. s. 46-47.
209. "Nadpisi Tepseye", *PP i PİKİNV*, vıp. 4. 1968. s. 18-20.
210. "Ton'yukuk - Aşide Yuan'çjen", *Tyurkologičeskiy Sbornik*. K Şestidesyatiletıyu A. N. Kononova. M., 1966. s. 202-205.
211. "Nadpis ili Olen? (Po povodu odnoy publikatsii)", *Narodı Azii i Afriki* 1966, № 2. s. 131-133. V soavtorstve s M. P. Gryaznovim.
212. "Problemi Ranney İstorii Plemen Turk (Aşina)", *Sb. Novoye v Sovetskoy Arheologii*, M., 1966. s. 171-178.
213. "K Voprosu o Proishojdenii Drevnetyurkskoy Runičeskoy Pismennosti", *PP i PİKİNV*, vıp. I, 1965. s. 46-47.
214. "Drevneysyeye Upominaniye Slavyan v Nijnem Povoljye", *Sb. Vostoçniye İstoçniki po İstorii Narodov Yugo-Vostoçnoy i Tsentralnoy Evropı*, M., 1964. s. 16-18.
215. "Po Povodu İnterpretatsii Ulankomskoy Nadpisi", *Sovetskaya Arheologiya*, 1963, № 4. s. 292-293.
216. "K İstoriografiçesкой Otsenke Ulankomskoy Nadpisi", *Epigrafika Vostoka*, t. XIV, L., 1961. s. 26-28.
217. "Sogdiytsı v Tsentralnoy Azii", *Epigrafika Vostoka*, t. XIV, L., 1961. s. 29-31.
218. "Arheologičeskiye Razvedki v Tsentralnih Kara-Kuman", *Sb. Problemi Neftegazonosnosti Sredney Azii*, vıp. 2, M.-L., 1961. s. 286-292. V soavtorstve s A. P. Okladnikovim.
219. "Jaxartes-Syr-Darja", *CAJ*, vol. VI, 1966, № 1. s. 24-26.
220. "Orta Asya Milletlerinin Araplara Karşı Mücadelelerine Dair (Orhun Yazıtlarına Göre)", *Türk Tarih Kurumu. Belleten*, t. XXVI, 1961, № 104. s. 763-776.
221. "Sur les Colonies Sogdiennes de l'Haute Asie", *Ural-Altaysche Jarbücher*, Wiesbaden, Bd. XXXIII, 1961, № 1-2. s. 95-99.
222. "K Voprosu o Podlinnosti Drevnetyurkskoy Nadpisi s İmenem Çingiz-Hana", *Problemi Vostokovedeniya*, 1960, № 1. s. 173-175.
223. "Titul Sogdiyskogo Vldetelya v Drevnetyurkskom Tekste", *Problemi Vostokovedeniya*, 1960, № 6. s. 133-135.
224. "Sogdiytsı v Semireçye", *Sovetskaya Etnografiya*, 1959, № 1. s. 7-11.

225. "Drevnetyurkskaya Runiçeskaya Nadpis na Bronzovom Perstne iz Fergani", *Trudi İn-ta İstorii, Arheologii i Etnografii AN Tadjikskoy SSR*, t. 103, Duşanbe, 1959.s. 167-168.
226. "İstoriko-Kulturnoye Znaçeniye Sudjinskoy Nadpisi", *Problemu Vostokovedeniya*. 1959, № 5. s. 162-169.
227. "Ob İspolzovanii Geofiziçeskikh Metodov v Arheologiçeskoj Razvedke", *Sovetskaya Arheologiya*, 1958, № 4. s. 215-218.
228. "A Propos Des Mots Soyd Berçeker Bukaraq Ulys De L'inscription De Kül Tégin", *CAJ*, t. III, 1958, № 4. s. 245-251.
229. "İz İstorii Borbı Narodov Sredney Azii Protiv Arabov (po Runiçeskim Tekstam)", *Epigrafika Vostoka*, t. IX, L., 1954. s. 55-64.
230. "Orhon Abidelerinde Kengünün Karmi-yer Adı", *Türk Tarih Kurumu. Belleten*, Ankara, t. XVIII, 1954, № 69. s. 89-104.
231. "Yaksart - Sır-Darya", *Sovetskaya Etnografiya*, 1953, № 3. s. 189-190.
232. "Kangyuyskaya Etnotoponimika v Orhonskih Tekstah", *Sovetskaya Etnografiya*, 1951, № 3. s. 56-73.

III Tenkitler ve Hâl Tercümeleri

233. "Orient. Almanah". Vıp. 2-3, SPb., 1998, *Etnografiçeskoje Obozreniye*, 2001, № 4. s. 147-149. V soavtorstve s A. A. Burkinim.
234. "İ. V. Pyankov. Srednyaya Aziya v Antiçnoy Geografiçeskoj Traditsii", M., *RAN*, 1997, *CAJ*, vol. 44, 2000, pt. 2. s. 321-323.
235. "P. Zieme. Altun Yaruq Sudur und das erste Buch. Berlin, 1996", *MO*, vol. 3, 1997, № 1. s. 66-68.
236. "L. Yu. Tuguşeva. Uygurskaya Versiya Biografii Syuan Tszyana M. 1995". "Nauka", *MO*, vol. I, 1995, № 2. s. 68-69.
237. "R. G. Kuzeev. Narodı Srednego Povoljya i Yujnogo Urala. M. "Nauka", 1992, *CAJ*, vol. 39, 1995. s. 317-321.
238. "K Semidesyatiletıyu Akademika A. N. Kononova", *İzvestiya AN SSSR. Seriya Literaturı i Yazıka*, t. 35. 1976, № 5. s. 477-478.
239. "Turcica", t. VII, Paris, 1975, *CT*, 1976, № 5. s. 90-92. V soavtorstve s İ. E. Fadeevoy.
240. "Turcica", t. IV, Paris, 1974 // *CT*, 1976, № 2. S. 107-109. V soavtorstve s İ. E. Fadeevoy.
241. "K. Ş. Şaniyazov. K Etniçeskoj İstorii Uzbekskogo Naroda. Taşkent, 1974", *ST*, 1975, № 4. s. 106-108. V soavtorstve s T. İ. Sultanovim.
242. "Turcica", t. II, Paris, 1972, *CT*, 1974, № 1. s. 101-103. V soavtorstve s N. A. Dulinoy.
243. "Ser Djerar Kloson", *CT*, 1974, № 5. s. 115-116. V soavtorstve s A. N. Kononovim.
244. "S.M. Abramzon. Kirgizı. M.-L., 1972", *CT*, 1973, № 1. s. 120-122. V soavtorstve s K.K. Yudahinim.
245. "İstoriya Tuvı. T. I-II. M., "Nauka", 1964", *Voprosı İstorii*, 1965, № 8. s. 159-163. V soavtorstve s R. F. İtsom.
246. "Liu Mau-tsai. Die chinesischen Nachrichten zur Gechichte der Ost-Tütken. Bd. I-II. Wiesbaden, 1958", *Ural-Altaysche Jahrbücher*, Bd/ XXXIV, Hf. 1-2, 1962. s. 155-156.

247. "Philologiae Turcicae Fundamenta", t. I. Wuesbaden, 1959", *Problema Vostokovedeniya*, 1960, № 6. s. 194-195.

**III. Hazırlayan, Takdim ve Yorum. Sorumlu Redaktör, Redaksiyon
IV. Kurulu Başkanlığı.**

248. *Tyurkologičeskiy Sbornik. 2002.* "Rossiya i Tyurkskiy Mir". M., *Vostochnaya Literatura. 2003.* 415 s. Sostavitel i predsedatel redkollegii S. G. Klyaştorıny.
249. *Tyurkologičeskiy Sbornik. 2001.* "Zolotaya Orda i yeyo Nasledie". M., *Vostochnaya literatura. 2002,* 302 s. Sostavitel i predsedatel redkollegii. S. G. Klyaştorıny.
250. T.İ. Sultanov. *Na Beloy Koşme. Potomki Çingiz-Hana.* Alma-Ata, 2001. 273 s. Otvetstvenniy redaktor i avtor predisloviya (S. 5-12) S. G. Klyaştorıny.
251. *Mongolica.* K 750-letiyu "Sokrovennogo Skazaniya". M., "Nauka". 1993, 363 s. Sostavitel, zam. predsedatelya redkollegii, avtor predisloviya (S. 3-6) S. G. Klyaştorıny.
252. S.İ. Vaynşteyn. *Mir Koçevnikov Tsentralnoy Azii.* M. "Nauka". 1991, 295 s. Otv. redaktor. S. G. Klyaştorıny.
253. *Turcologica.* "K vosmidesyatiletıy Akademika A. N. Kononova." L. "Nauka", 1986, 301 s. Sostavitel', otv. redaktor. S. G. Klyaştorıny.
254. *Zarubejnaya Tyurkologiya.* T. 1. M., "Nauka", 1986, 383 s. Sostavitel i avtor predisloviya (S. 3-10) S.G. Klyaştorıny.
255. *Mongolica.* "Pamyati Akademika B. Ya. Vladimirtsova." M., "Nauka", 1986. 301 s. Sostavitel i Çlen Redkollegii S. G. Klyaştorıny.
256. M.H. Abuseitova. *Kazahskoye Hanstvo vo Vtoroy Polovine XVI veka.* Alma-Ata, 1985. 103 s. Otvetstvenniy redaktor S. G. Klyaştorıny.
257. D.D. Vasilyev. *Korpus Tyurkskih Runičeskih Pamyatnikov Basseyna Eniseya.* L., "Nauka", 1983, 125 s. Otv. redaktor S.G. Klyaştorıny.
258. *Turcologica.* "K Semidesyatiletıy Akademika A.N. Kononova." L., "Nauka", 1976, 364 s. Otv. redaktor i sostavitel S.G. Klyaştorıny.
259. S.İ. Vaynşteyn. *İstoričeskaya Etnografiya Tuvintsev. Problemi Koçevogo Hozyaystva.* M., "Nauka", 1972. Otv. redaktor S. G. Klyaştorıny.
260. D. Kara. *Knigi Mongolskih Koçevnikov.* M., "Nauka", 1972. Otv. redaktor S. G. Klyaştorıny.
261. *Tyurkologičeskiy Sbornik.* "K Şestidesyatiletıy Akademika A.N. Kononova. M.," "Nauka", 1966, 276 s. Sostavitel i otv. redaktor S. G. Klyaştorıny.

Çeviren ve hazırlayan: İlmira RAGİBOVA